

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 2P/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3622201155
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Vigaš
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2022:3622201155.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske, v konaní pred sudcom Mgr. Michalom Vigašom, vo veci starostlivosti o maloletého G. L., Z.. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Partizánskom, dieťa rodičov: otca Q. L., Z.. XX.XX.XXXX, B. V. R. XXX a matky F. M. L., Z.. XX.XX.XXXX, B. P. V. XXX/X, o zvýšenie výživného otca k maloletému dieťaťu na návrh matky dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Partizánske č.k. 5P/31/2013-76 zo dňa 10.09.2013 tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletému G. L., Z.. XX.XX.XXXX zo sumy 50,-€ mesačne na sumu 165,-€ mesačne, ktoré výživné je povinný platiť otec maloletého k rukám matky maloletého vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 31.08.2022.

II. Zročné zvýšené výživné k maloletému G. L., Z.. XX.XX.XXXX v sume 233,70-€ za obdobie od 31.08.2022 do 31.10.2022 je otec maloletého povinný zaplatiť do troch mesiacov od právoplatnosti tohto výroku rozsudku k rukám matky maloletého.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 31.08.2022 sa matka maloletého domáha zvýšenia vyživovacej povinnosti otca k maloletému na sumu 200,-€ mesačne od podania návrhu.

2. Dôvodom podaného návrhu je to, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti uplynulo už deväť rokov, podstatne sa zmenili pomery nielen na strane dieťaťa. Syn má už šesťnásť rokov, pričom náklady len na stravu dieťaťa doma a v škole dosahujú cca 200,-€ mesačne. Bežným nákladom na dieťa sú už náklady na mobilný telefón vo výške 10,-€, na hygienu cca 40,-€, vitamíny 20,-€ a lieky 25,-€. Dieťa dostáva vreckové cca 40,-€, na cestovné do školy cca 30,-€ mesačne. V júni matka platila výdavky dieťaťa u zubára vo výške 176,50-€. Od marca 2022 syn navštevuje SOŠ J.A. Baťu v Partizánskom, náklady na školské pomôcky sú aj 25,-€ mesačne, poplatok do triedneho fondu 50,-€. Náklady na ošatenie a obuv sú vo výške 100,-€ mesačne. Matka so synom obýva nájomný byt, kde sú náklady (nájomné) 203,-€, k tomu náklady na elektrinu 25,-€ mesačne, internet a ostatné telekomunikačné služby 66,36-€ a plyn 33,-€ mesačne. Matka predložila doklady o jej výdavkoch ako nájomnú zmluvu a potvrdenie o návšteve školy syna, ktoré súd oboznámil.

3. Otec sa k návrhu vyjadril len na pojednávaní, uviedol, že s návrhom nesúhlasí, lebo nemá z čoho platiť vyššie výživné.

4. Kolízny opatrovník navrhol výživné určiť vychádzajúc zo schopností a možností rodičov a oprávnených potrieb dieťaťa.

5. Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní v prítomnosti rodičov a zistil po ich výsluchu a prečítaní listinných dôkazov tento stav vecí.

6. Podľa potvrdenia príjmu otca a pracovného posudku na č.l. 41-43 otec maloletého dosiahol za obdobie od septembra 2021 do augusta 2022 priemerný čistý mesačný príjem 1062,69-€ - pracuje v trojzmennej prevádzke v spol. ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o., Dolné Vestenice.

7. Podľa potvrdenia o príjme matky na č.l. 45-47 pracuje v spol. Partizánske Building Components SK s.r.o. na pozícii operátorky, za obdobie od septembra 2021 do augusta 2022 dosiahla priemernú čistú mesačnú mzdu 548,48-€, avšak pokiaľ odpracovala celý mesiac jej čistá mzda bola aj vo výške medzi 700,-€ a 1000,-€. Pomerne často poberala nemocenské dávky.

8. Rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 5P/31/2013-76 zo dňa 10.09.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.09.2013 bolo zvýšené výživné na mal. G. na sumu 50,-€ mesačne od 01.09.2012. V čase poslednej úpravy výživného bol maloletý žiakom 2. ročníka ZŠ. Matka bývala v tom čase v byte so synom, starším synom aj kolegyňou, spolu sa skladali na nájom na sumu 310,-€ mesačne, 150,-€ z toho platila kolegyňa. Matka poberala príjem 420,-€ mesačne brutto. Ocovi dieťaťa sa v čase poslednej úpravy výživného narodila dcéra Q. (XX.XX.XXXX). Pracoval na dohodu na 2,-€/na hod. Žil so snúbenicou, ktorá bola na materskej dovolenke, spoločným dieťaťom a jej dvoma deťmi v nájomnom byte.

9. Podľa nájomnej zmluvy matky s obcou Klátova Nová Ves zo dňa 17.02.2022 dostala matka do nájmu 2-izbový byt s mesačným nájomným 183,-€ + 20,-€ mesačne za plnenia spojené s užívaním bytu (zahŕňa vývoz žumpy a elektrinu spotrebovanú v spoločných priestoroch), ostatné náklady (plyn., el. energia, vodné, tel. poplatky) hradí sama.

10. Podľa správy o šetrení pomerov v rodine z 14.10.2022 na č.l. 54, matka pre potreby správy uvádzala čistý príjem 750,-€ mesačne, k tomu poberala prídavok na dieťa 30,-€ mesačne. S mal. G. bývala v 3-izbovom byte. Bola s dieťaťom poistená v sume 31,-€ mesačne, poisťku auta platila 37,-€ štvrťročne. Otec si vyživovaciu povinnosť plnil do augusta. Otec svoj príjem uvádzal vo výške 860,-€ mesačne. Býval v 2-izbovom byte v jeho osobnom vlastníctve spolu s manželkou a ich dcérou Q.. Uvádzal nasledovné výdavky: nájom 150,-€ mesačne, el. energia 33,-€ mesačne, televízia a internet 23,-€ mesačne, poplatok RTVS 4,9-€ mesačne. Výdavky na tri úvery na bývanie v sumách 214,-€ mesačne, 100,-€ mesačne a 63,-€ mesačne. Maloletej Q. hradí školské obedy a družinu 30,-€ mesačne a sporenie 25,-€ mesačne. Uvádza, že je v ťažkej životnej situácii a každý mesiac v debete. Vyživovaciu povinnosť si neplní od mája 2022, so synom nie je v kontakte približne dva roky, lebo syn sa s ním odmieta stretnúť. Maloletý je žiak 1. ročníka Strednej odbornej školy J. A: Baťu v Partizánskom. V minulosti bol liečený na ADHD, toho času prekonáva bežné detské ochorenia. Má problémy s chrupom.

11. Matka maloletého na pojednávaní uviedla, že otec si vyživovaciu povinnosť, pokiaľ sa vyjadrí len od podania návrhu, neplní ani v sume 50 € mesačne, za posledné dva tri roky neprispel synovi darčekom ani nad rámec výživného. So synom sa nestretáva, nejaví o neho záujem. Ani syn sa nepokúša kontaktovať otca, obaja sú pritom na sociálnych sieťach. Je úverovo zaťažovaná, v súvislosti so sťahovaním si brala úver a konsolidovala staršie, nesplatená istina je ešte asi 11 000 €, spláca úver asi 190,-€ mesačne. Už rodičov nemá, pokiaľ výnimočne potrebuje pomocť pomôže jej plnoletý syn, ktorý už pracuje a osamostatnil sa. Užíva staré motorové vozidlo.

12. Otec maloletého uviedol, že v čase poslednej úpravy býval so snúbenicou v nájomnom byte, asi pred štyrmi rokmi však kúpili dvojizbový byt za asi 57 000 €, na ktorý si brali v takej výške úver, plus 10 000 € brali úver na prerábku. Býva spolu s manželkou a dcérou. Manželkine plnoleté deti sú už osamostatnené. Bývali v nájomnom byte švagra, ten ho chcel predať, tak si museli hľadať nové bývanie. Nájom vrátane inkasa na predmetný byt je asi 150 €. Manželka je pravidelne zamestnaná, naposledy menila zamestnanie asi pred rokom, pracuje v spoločnosti Artra, zarobí asi 650 € mesačne. Splátka 214 € je hypotéka a dva ďalšie úvery sú spotrebné, ktoré si museli brať kvôli kúpe nehnuteľnosti, pretože na hypotekárny úver nevydalo. Manželka si tiež brala nejaké úvery na televízor, na bývanie a podobne, ktoré spláca. Otec súdu dal k nahliadnutiu mobilný telefón - výpis z internet bankingu, z ktorého vyplýva, že má zostatok na účte 0,35 €, posledné mesačné výdavky 900 € a cca v rovnakej sume príjmy. Pretože bol v debete, zobrali mu celú výplatu, dostal sa do omeškania aj v splátkach úveru. Manželka tiež nemá žiadne úspory. Chce dlhy vyplatiť, požičia mu syn, ktorý prišiel z Nového Zélandu. Nevlastní motorové

vozidlo, nevlastní nehnuteľnosť okrem bytu, ktorý obýva a je písaný na neho, hoci ho nadobudli počas manželstva. Manželka nie je uvedená ani ako dlžník. Alkoholické nápoje požívam príležitostne, fajčím 11-12 cigariet denne.

13. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

14. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

15. Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

16. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

18. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Podľa § 78 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Na základe vykonaného dokazovania a vyššie uvedených ustanovení Zákona o rodine súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je sčasti dôvodný. Dôvodné je zvýšenie výživného, avšak nie na výšku navrhovanú matkou dieťaťa.

21. Súd vychádzal z pravidla, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni rodičov. Rovnako z pravidla, že dôvodom zmeny vyživovacej povinnosti by mala byť podstatná zmena okolností rozhodných pre jej určenie. Nemali by sa teda opäť prehodnocovať tie isté okolnosti, ktoré súd zvažoval pri skoršom rozhodnutí.

22. Pokiaľ by súd vyživovaciu povinnosť otca k dieťaťu nenechal, musel by konštatovať, že výživné vo výške 50,-€ mesačne je primerané tomu, že otec dieťaťa má dve vyživovacie povinnosti (to mal už v

čase skoršieho rozhodnutia) príjem vo výške 1062,69-€ netto, teda že primeraný podiel výživného na príjme povinného rodiča je 4,71%.

23. V Českej republike je princíp na určenie primeraného výživného určovaný Ministerstvom spravodlivosti tabuľkovo - hoci má len odporúčací charakter, takým spôsobom, že podľa odporúčacích pravidiel bol do augusta 2022 pre deti vo veku 15-17 rokov podiel výživného 17 až 22 % na čistom príjme (zdroj: https://justice.cz/documents/12681/724488/Doporu%C4%8Duj%C3%ADc%C3%AD_procentu%C3%A11n%C3%AD_rozmez%C3%AD_v%C3%BD%C5%BEivn%C3%A9.pdf/ffb75f31-9623-41d9-8150-05f7cec0199a). Od septembra 2022 platia nové odporúčacie tabuľky, podľa ktorých pri dvoch vyživovacích povinnostiach rodiča, pre dieťa na strednej škole a vyššom vzdelávaní 18% čistého príjmu na dieťa, pričom by nebolo možné zohľadniť ani podiel dní v starostlivosti povinného rodiča o dieťa, keďže sa s otcom nestretáva (zdroj: <https://vyzivne.justice.cz/doporucujici-tabulka-vyzivneho-a-manual-k-ni/>).

24. Takto je zrejmé, že súdom skôr určené výživné už nie je vôbec prispôbené aktuálnemu stavu, z neho nie je možné uhrádzať ani minimum nevyhnutných nákladov na dieťa, ktoré tak musí znášať jeho matka. Suma 165,-€ mesačne je 15,53% čistého príjmu otca maloletého. V tomto smere teda vôbec nejde o neprimerane vysoký podiel. Pre lepšiu predstavu ide o 5,5-€/ deň. Len vďaka príjmu matky, ktorý sa oproti stavu v čase skoršieho rozhodnutia zvýšil, táto bola schopná uhrádzať náklady na dieťa aj pri tak nízkom výživnom ako bolo dosiaľ určené. Avšak na úkor jej životnej úrovne a životnej úrovne dieťaťa.

25. Hoci otec dieťaťa poukazoval na zlú finančnú situáciu, tak dieťa ani matka dieťaťa nezodpovedá za ekonomické rozhodnutia otca ani jeho finančnú gramotnosť, súd v tomto prípade neurčuje výživné z takej vysokej sumy, kde by už výživné tvorilo z podstatnej časti náklady nie nevyhnutné, strovílo sa na záľuby, dovolenky, značkové veci a pod. Príkladom je otázka bývania a nákladov na bývanie rodiny. Zlá finančná situácia matky ju prinútila hľadať si bývanie v obecnom byte v Klátovej Novej Vsi, kde znížila svoje výdavky na 203,-€ mesačne + elektrina a telekom služby. Hoci otec detí tvrdil, že musel opustiť nájomný byt, dôvody súdu nepreukázal, neriešil bývanie ako matka detí, ale úverovo sa zaťažil a to neprimerane jeho príjmu: spolu spláca úvery vo výške 377,-€ mesačne. Dokonca vzal úver na rekonštrukciu bytu, nijak však nevydokladoval, že by bol byt neobývateľný.

26. Nemá ani prehľad o príjme družky, ani nevysvetlil, ako sa ona podieľa na spoločnom bývaní. Súd verí tomu, že otec detí nemá "voľných" 165,-€ z príjmu, ale na druhej strane, pri svojich ekonomických rozhodnutiach na svoju vyživovaciu povinnosť k mal. G. nedbal. Pretože životná úroveň rodičov je daná schopnosťami a možnosťami, nemožno pri jej určovaní vychádzať zo subjektívnych ani krátkodobých okolností. Preto nie je dôvodom pre určovanie minimálneho či nízkeho výživného strata zamestnania, ani dočasná práceneschopnosť, a už vôbec nie procesná pasivita. Otec detí bol o návrhu informovaný, má vedomosť o tom, že je povinný na výživu svojich detí prispievať a to pravidelne, táto povinnosť vyplýva z hmotného práva - Zákona o rodine. Vyživovacia povinnosť totiž nevznikne až právoplatnosťou rozhodnutia o výživnom, ale trvá od narodenia dieťaťa. Otec detí zrejme nemal za potreby súd informovať o jeho majetkových pomeroch, ani iniciovať súdne konanie, ktorým by sa mu primerane určila a až potom robiť "ekonomické rozhodnutia". Je totiž mylné domnievať sa, že povinný rodič má morálne právo vyčkávať na určenie primeranej vyživovacej povinnosti a pasivitou ťažiť z výhody, pokiaľ si dovedy vyživovaciu povinnosť neplní, či plní len nepravidelne, alebo neprimerane málo. Pokiaľ vyživovacia povinnosť zostane nezmenená, znáša pre prípad jej zvýšenia v budúcnosti povinný rodič riziko, že sa určí nielenže spätne, ale nebude súd dbať ani na jeho rozhodnutia, ktorými sa úverovo neprimerane zaťažil. Otec pritom nad rámec výživného na dieťa nijak neprispieval, nestretáva sa so synom, výživné je tak jedinou debetnou položkou otca dieťaťa pokiaľ ide o mal. G.. Súd prihliadol aj na ten fakt, že otec si neplnil pravidelne ani len výživné vo výške 50,-€ mesačne, čo už nemá žiadne ekonomické ani morálne opodstatnenie, najmä za okolnosti, že otec na cigarety minie min 60,-€ mesačne (pol krabičky denne pri min cene 4,-€/krabička).

27. Súdom určené výživné je tak primerané schopnostiam a možnostiam otca dieťaťa, a pokiaľ tomu pri jeho úhrade nebude zostatok postačovať na úhradu jeho ostatných výdavkov, je potrebné racionalizovať jeho ostatné výdavky, výdavky na tabakové výrobky, úverové zaťaženie, či zmeniť podiel prispievania na domácnosť jeho družkou. Súd neurčil výživné vyššie, pretože už bral ohľad na tú skutočnosť, že aj pomery matky sa zlepšili, výživné určené nad 15% príjmu otca už pri príjme matky dokáže dieťaťu

zabezpečiť životnú úroveň rodičov, akú by mali, keby obaja činia rozhodnutia týkajúce sa vlastnej životnej úrovne až po zvážení existujúcich vyživovacích povinností.

28. Súd určil aj zročné zvýšené výživné, ktoré predstavuje rozdiel medzi dosiaľ a novourčeným výživným za obdobie od 31.08.2022 - podania návrhu, keďže už v tom čase bol dôvod na zvýšenie výživného, do 31.10.2022 - keďže výživné sa platí mesačne vopred. Ide o sumu 2 x 115,-€ (2 celé mesiace) + 3,7-€ (za jeden deň mesiaca august) teda spolu 233,70-€. Splatnosť súd určil do troch mesiacov od právoplatnosti výroku o zročnom výživnom, vzhľadom k sociálnej situácii otca detí.

29. Splatnosť bežného a zročného výživného súd určil ako vo výroku rozsudku, prihladnuc na splatnosť určenú skorším rozhodnutím, ktoré v časti výživného zmenil.

Poučenie:

Proti rozsudku m o ž n o podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení § 38 a nasl. zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku. Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. CMP.